

ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HỒ CHÍ MINH
TRƯỜNG PHÔ THÔNG NĂNG KHIẾU
HỘI ĐỒNG TUYỂN SINH LỚP 10
NĂM HỌC 2023-2024

ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10

Năm học 2023 – 2024

Môn thi: NGỮ VĂN (không chuyên)

Thời gian làm bài: 100 phút, không kể thời gian phát đề

Câu 1 (3.0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

“Mỗi khi nghĩ về cuộc đời, chúng ta lại mắc tật cận thị nặng, chỉ có thể nhìn thấy những thứ ở ngay trước mắt. Vì vậy, chúng ta thường không muốn trở thành hoa cúc xinh đẹp nhã nhặn nở vào cuối thu, mà chỉ mong hóa thân làm hoa mai tỏa hương thơm ngát trong khi các loài hoa khác vẫn còn đang thu mình trốn cái lạnh đầu xuân. Nhưng liệu chỉ cần một lí do nở “sớm”, ta có thể coi hoa mai là loài hoa đẹp nhất, tuyệt vời nhất thế gian không?

Đương nhiên là không rồi! Sau khi những cánh mai tàn úa, vào tháng Năm hoa hồng bắt đầu rực rỡ khoe sắc, đẹp đẽ hơn bấy giờ hoa nào khác. Nhưng giả sử nếu hoa hồng vội vàng nở sớm vào tháng Ba thì sẽ ra sao? Có lẽ rất khó để chúng có thể tồn tại giữa những hạt sương lạnh lẽo của mùa xuân khi ấy.

Mỗi loài hoa đều nở vào những mùa khác nhau, hoa chuông vàng có mùa của hoa chuông vàng, hoa sơn trà có mùa của hoa sơn trà. Tất cả đều có thời khắc của riêng mình. Đến cả các loài hoa còn biết mùa của mình, vậy tại sao bạn lại lo lắng chỉ vì không thể bừng nở vào đầu xuân?”

(Rando Kim, *Có thanh xuân nào không đau đớn, có tuổi trẻ nào không bão giông*,
NXB Hà Nội, 2021, trang 38)

Phần trắc nghiệm (2.0 điểm)

Thí sinh chọn phương án đúng và ghi vào giấy làm bài (VD: 1. A; 2. A; 3. A)

1. Phương thức biểu đạt chính của văn bản trên là (0.25 điểm)

- A. Tự sự
- B. Miêu tả
- C. Nghị luận
- D. Biểu cảm

2. Câu “Đến cả các loài hoa còn biết mùa của mình, vậy tại sao bạn lại lo lắng chỉ vì không thể bừng nở vào đầu xuân?” sử dụng biện pháp tu từ nào? (0.25 điểm)

- A. Ân dụ
- B. Đệp từ
- C. So sánh
- D. Hoán dụ

3. Thành phần biệt lập được sử dụng trong đoạn văn thứ hai là (0.25 điểm)

- A. Thành phần phụ chú
- B. Thành phần gọi đáp
- C. Thành phần tình thái
- D. Thành phần cảm thán

4. Văn bản trên đã nhắc đến những loại hoa nào? (0.25 điểm)
- A. Hoa cúc, hoa lan, hoa hồng, hoa chuông vàng, hoa sơn trà
 - B. Hoa cúc, hoa mai, hoa hồng, hoa chuông xanh, hoa sơn trà
 - C. Hoa cúc, hoa mai, hoa hồng, hoa chuông vàng, hoa mộc trà
 - D. Hoa cúc, hoa mai, hoa hồng, hoa chuông vàng, hoa sơn trà
5. Trong văn bản trên, cụm từ nào được dùng theo nghĩa gốc? (0.5 điểm)
- A. “tật cận thị nặng”
 - B. “xinh đẹp nhã nhặn”
 - C. “tỏa hương thơm ngát”
 - D. “bừng nở vào đầu xuân”
6. Ý nghĩa khái quát nhất của văn bản trên là (0.5 điểm)
- A. Mỗi loài hoa đều có thời khắc bừng nở của riêng mình, mỗi con người cũng sẽ có thời điểm tỏa sáng khác nhau.
 - B. Mỗi loài hoa đều có vẻ đẹp của riêng mình, mỗi con người cũng sẽ là những cá thể độc đáo, khác biệt.
 - C. Mỗi loài hoa đều có thời khắc bừng nở của riêng mình, không nên đánh giá hoa nào đẹp hơn, tuyệt vời hơn chỉ vì thời điểm hoa nở.
 - D. Mỗi loài hoa cũng giống như con người, mang một vẻ đẹp riêng làm đẹp cho đời, tỏa hương khoe sắc cho thế gian thêm rạng rỡ.

Phản tự luận (1.0 điểm)

Ở tuổi mười lăm, theo em, các bạn trẻ cần chuẩn bị những gì để đón đợi *thời điểm bừng nở* của mình?
(Trả lời trong khoảng 4-6 dòng)

Câu 2 (3.0 điểm)

Có một cậu bé khi đi học không chú tâm trả lời các câu hỏi của thầy giáo mà thường đặt ra nhiều câu hỏi kí lạ với thầy. Vì thế, cậu thường đội sổ và bị bạn bè chê cười. Khi thấy gà mẹ áp trứng nở thành gà con, cậu cũng tò mò thử áp xem sao. Khi thấy thí nghiệm khí cầu bay của bố, cậu đã miệt mài tự chế ra mấy loại chất hóa học và bảo người làm thuê của bố thử uống. Kết quả là anh người làm đã không bay được mà gần như ngất lịm. Năm 12 tuổi, cậu làm nghề bán báo và bán kẹo dạo trên tàu hỏa. Ngày ngày, vừa bán báo, cậu vừa tự mày mò nghiên cứu khoa học. Một lần, trong khi làm thí nghiệm, do không cẩn thận, cậu đã làm cháy toa tàu.

Rất nhiều lần thử nghiệm thất bại nhưng cậu bé vẫn không nản lòng, vẫn say mê khoa học, vẫn kiên trì tìm tòi, vẫn chăm chỉ học tập. Cuối cùng cậu bé ấy đã trở thành một nhà khoa học nổi tiếng của nước Mỹ và thế giới.

Em có biết cậu bé trong câu chuyện trên là ai không? Đó chính là nhà bác học vĩ đại Edison.

Theo em, đâu là yếu tố quan trọng nhất dẫn đến thành công của Edison? Hãy viết bài văn (khoảng 01 trang giấy thi) trình bày câu trả lời của em.

Câu 3 (4.0 điểm)

Chọn **một** trong hai đề sau:

Đề 1

“Một bếp lửa chờn vờn sương sớm
Một bếp lửa áp iu nồng đượm
Cháu thương bà biết mấy nắng mưa

(...)

Giờ cháu đã đi xa. Có ngọn khói trầm tàu
Có lửa trầm nhả, niềm vui trầm ngả
Nhưng vẫn chẳng lúc nào quên nhắc nhớ:
- Sớm mai này bà nhóm bếp lên chưa?..."

(Băng Việt, *Bếp lửa, Ngữ văn 9* tập một,

NXB Giáo dục Việt Nam, 2020)

Cảm nhận về tình cảm người cháu dành cho bà trong hai khổ thơ trên. Từ đó cho biết ý nghĩa của tình cảm gia đình đối với mỗi người.

Đề 2

"Thơ là sự thô lộ tình cảm mãnh liệt đã được ý thức".

(Trần Đình Sử, *Giáo trình Lý luận văn học tập hai*,

NXB Đại học Sư phạm, 2007)

Từ ý kiến trên và từ những trải nghiệm trong quá trình đọc, hãy viết về một bài thơ (hoặc đoạn thơ) đã giúp em cảm nhận những "tình cảm mãnh liệt đã được ý thức".

HẾT

Đề thi gồm 03 trang